

ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการกำกับตนเองต่อการรับรู้และพฤติกรรม
การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกในสตรีอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ศาสตราจารย์ นันทโกวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

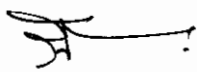
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

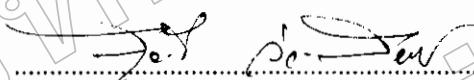
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศาสตราจารย์ นันทโกวัฒน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

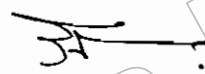
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

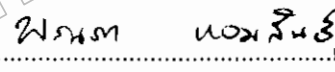

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

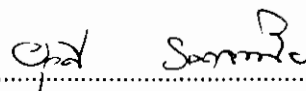

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

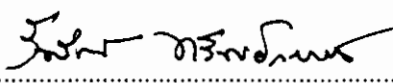

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิณี วิวัฒนวานิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่.....27.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. 2552

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา

จากมหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนอย่างยิ่งโดยได้รับคำปรึกษา คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจาก รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนี สรรเสริญ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.พรนภา หอมสินธุ์ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้การแนะนำ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ ด้วยดีตลอดมาจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้ทำวิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะที่ดีในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิณี วิวัฒน์วานิช, ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ลาวัณย์ นายแพทย์วัชรระ พลอยภักทรภิญโญ, คุณบุษมา ใจกล้า และคุณอัจฉราพร บุญยืน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความตรงของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ตลอดจนที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำชี้แนะแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณสตรีอายุ 35-60 ปีที่สมรสแล้ว ในเขตตำบลดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในครั้งนี้ ตลอดจนการทดสอบใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการกำกับตนเอง เพื่อทดสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้

ขอขอบพระคุณ ท่านสามารถ วงษ์ปาน สาธารณสุขอำเภอบ้านนา, หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านพริกและ หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านบางอ้อ ตลอดจนสตรีอายุ 35-60 ปีที่สมรสแล้วรวมถึงสามีของสตรีทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ข้าราชการสาธารณสุขอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกๆด้าน ให้กำลังใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สาคร นันทโกวัฒน์

49920804: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คำสำคัญ: โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการกำกับตนเอง/ การรับรู้และพฤติกรรม
การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก/ สตรีอายุ 35-60 ปีที่สมรสแล้ว

สาคร นันทโกวัฒน์: ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการกำกับตนเอง
ต่อการรับรู้และพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกในสตรีอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
(EFFECTS OF PARTICIPATORY LEARNING AND SELF- REGULATION PROGRAM ON
PERCEPTION AND PREVENTIVE BEHAVIORS OF CERVICAL CANCER AMONG
WOMEN IN BANNA DISTRICT, NAKHONNAYOK PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์: รัชณี สรรเสริญ, Ph.D. (Nursing), พรนภา หอมสินธุ์, Ph.D. (Nursing), 182 หน้า.
ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบ
มีส่วนร่วมกับการกำกับตนเองต่อการรับรู้และพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกในสตรี
อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีอายุ 35-60 ปีที่สมรสแล้ว จำนวน 100 คน
แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 50 คน และกลุ่มควบคุม 50 คน ใช้ระยะเวลาในการวิจัย 8 สัปดาห์
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการกำกับตนเอง
ปฏิทินคู่มือการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก แบบบันทึกการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคมะเร็ง
ปากมดลูก แบบบันทึกการให้คำแนะนำและติดตามการกำกับตนเองทางโทรศัพท์ คู่มือปฏิบัติ
บทบาทการสนับสนุนของสามีในการส่งเสริมพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกแก่สตรี
ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แบบสัมภาษณ์
การรับรู้การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกและแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็ง
ปากมดลูก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด การทดสอบค่าที และการทดสอบสัดส่วนด้วยสถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้และพฤติกรรมในการป้องกัน
โรคมะเร็งปากมดลูกสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$, ผลต่างของ
คะแนนเฉลี่ยการรับรู้และพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่ม
ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$ และสัดส่วนผู้มารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก
ของกลุ่มทดลองแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ พยาบาลผู้ปฏิบัติงานทั้งในชุมชนและในโรงพยาบาล
 ตลอดจน นักศึกษาพยาบาลสามารถนำโปรแกรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนการรับรู้
 และพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกในกลุ่มสตรีอายุ 35-60 ปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

49920804: MAJOR: COMUNITY NURSE PRACTITIONER: M.N.S (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

KEYWORDS: PARTICIPATORY LEARNING AND SELF-REGULATION PROGRAM/ PERCEPTION AND PREVENTIVE BEHAVIORS OF CERVICAL CANCER.

SAKHON NUNTAGOWAT : EFFECTS OF PARTICIPATORY LEARNING AND SELF-REGULATION PROGRAM ON PERCEPTION AND PREVENTIVE BEHAVIORS OF CERVICAL CANCER AMONG WOMEN IN BANNA DISTRICT, NAKHON NAYOK PROVINCE.

ADVISORY COMMITTEE: RACHANEE SUNSERN, Ph.D. (Nursing), PORNNAPA HOMSIIN, Ph.D. (Nursing) 182 P. 2009.

The purpose of this quasi experimental study was to examine the effectiveness of a Participatory learning and Self-regulation program on perception and preventive behaviors of cervical cancer among women in Banna District, Nakhon Nayok Province. The samples were 100 middle-aged married women with aged 35-60 years. They were divided into 2 groups, 50 in an experimental group and 50 in a controlled group. The instruments of the experiment included Participatory learning and Self-regulation program, calendar handbook of cervical cancer prevention and a preventive cervical cancer record, advising and monitoring to the self-regulation record by telephone, practical guidelines to support the role of the husbands in promoting behaviors to prevent cervical cancer. The collecting instruments were the demographic interviews and perceptive cervical cancer prevention interviews. Frequency, percentage, mean, standard deviation, maximum, minimum, t-test and proportion with chi-square tests were performed to analyze the data.

The results of the study revealed as follows:

After implementing the program, the mean perception and preventive behaviors of cervical cancer scores of the experimental group were statistic significantly higher than before participating in the program at $< .05$. The difference of the mean perception and preventive behaviors cervical cancer scores of experiment group were statistically and significantly higher than control group at $< .05$. The proportion in the experiment group who took Pap smear examination was significantly different between the experimental group and the control group at $< .05$.

It was suggested that nurses who work in communities, hospitals and nursing students should apply this program for improvement perception and preventive behaviors of cervical cancer among women with aged 35-60 years effectively.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเ็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	9
ตัวแปรที่ศึกษา.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
สถานการณ์และนโยบายการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก.....	15
ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกและการป้องกันโรค.....	18
การรับรู้การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
พฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
การกำกับตนเองและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
แรงสนับสนุนทางสังคมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
รูปแบบการวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง	73
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	78
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	80
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	90
4 ผลการวิจัย	91
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	107
สรุปผลการวิจัย	108
การอภิปรายผลการวิจัย	109
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	116
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	117
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก	133
ภาคผนวก ข	141
ภาคผนวก ค	148
ภาคผนวก ง	162
ภาคผนวก จ	176
ภาคผนวก ฉ	180
ประวัติผู้วิจัย	183

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	94
2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งปากมดลูก	97
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกเป็นรายด้านและโดยรวมก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	99
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกระดับปฐมภูมิเป็นรายด้านและโดยรวมก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	101
5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	103
6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	103
7 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	104
8 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	105
9 จำนวนและค่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ..	106
10 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกเป็นรายข้อและรายด้านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	135
11 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกเป็นรายข้อและรายด้านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	137
12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	139
13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	139

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	14
2-1 กระบวนการทำกับตนเอง.....	58
3-1 รูปแบบการวิจัย.....	69
3-2 แบบแผนการทดลอง.....	70
3-3 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	73